

عنوان مقاله:

تحلیل زبان شناختی سوره مزمل؛ نگاهی نقش گرایانه

محل انتشار:

دوفصلنامه علم زبان، دوره 11، شماره 19 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

فائزه ایرانیپور - دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشگاه ولی عصر «عج»، رفسنجان، ایران

رضا محمدی - استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه ولی عصر «عج»، رفسنجان، ایران

حسین بازوبندی - استادیار زبان شناسی، دانشگاه ولی عصر «عج»، رفسنجان، ایران

خلاصه مقاله:

مقاله پیش‌رو تلاشی است در راستای تحلیل آیات سوره مزمل بر اساس نظریه نقش‌گرایی نظام‌مند هلیدی. هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی سازوکارهای مربوط به بازنمایی مقولات وجه‌نمایی، یافتن انواع نقش‌های گفتاری به کاررفته در متن این سوره، مشخص‌ساختن انواع فرایندهای به کاررفته و در پایان، یافتن انواع ساخت‌های آغازگری است. نتایج پژوهش حاکی از این است که بر اساس فرآینش بینا‌فردی، وجه غالب در اکثر بندهای این سوره وجه خبری است و این نتیجه مبین این نکته است که بیشتر آیات جنبه واقع‌گرایانه و توصیف حقایق دارند و همچنین، خداوند می‌خواهد با استفاده بیشتر از این وجه، قطعیت سخن خود را برساند و نوعی حس اطمینان در مخاطب ایجاد کند. همچنین، زمان حال، زمان غالب در متن سوره مزبور است و از آنجاکه زمان حال زمانی است که دامنه آن وسیع و درواقع شامل همه زمان‌ها نیز می‌تواند باشد، گوینده در متن این سوره بیشتر افعالی با زمان حال را به کار برده است. بررسی قطبیت بندها حاکی از درصد بالایی قطبیت مثبت نسبت به قطبیت منفی است و این غالب بودن قطبیت مثبت درکنار غالب بودن وجه خبری، قطعیت سخن گوینده را بیشتر می‌کند. به علاوه، بر اساس فرآینش بازنمودی، فرایند مادی بیشترین بسامد را در متن سوره دارد. فراوانی بالایی فرایند مادی به دلیل عینی بودن کلام در متن سوره است؛ هرچه سخن عینی‌تر باشد، متن تأثیرگذارتر است. بر اساس فرآینش متنی، ساخت آغازگر بیشتر بندها بی‌نشان است و این غالب بودن نشان می‌دهد که گوینده در تلاش است تا از همان سازوکار متداول در زبان روزمره، در ساخت اطلاعاتی بهره بگیرد.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، سوره مزمل، فرآینش بینا‌فردی، فرآینش اندیشگانی، فرآینش متنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2008391>

